

ระเบียบราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม
ว่าด้วยการอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลสูงในลักษณะการประชุมทางจอภาพ
พ.ศ. ๒๕๖๒

โดยที่การดำเนินคดีอาญามีผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานของประชาชน โดยเฉพาะจำเลยที่ต้องขังอยู่ในเรือนจำ ซึ่งบางคดีมีจำเลยหลายคนและต้องขังอยู่คนละเรือนจำ การอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลสูงย่อมมีผลกระทบกับสิทธิของจำเลยเหล่านั้น ดังนั้น เพื่อเป็นหลักประกันการคุ้มครองสิทธิของจำเลยที่พึงจะได้รับในการอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลสูงโดยเร็ว และพึงจะได้รับการปล่อยตัวหากคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลสูงเป็นคุณแก่จำเลย อันเป็นภารกิจสำคัญและเร่งด่วนในการอำนวยความยุติธรรมแก่ประชาชน สมควรกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลสูงในลักษณะการประชุมทางจอภาพ เพื่อให้การพิจารณาพิพากษาคดีเป็นไปโดยสะดวก รวดเร็ว และเป็นธรรม โดยการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการอำนวยความยุติธรรมในการบริหารจัดการคดีให้จำเลยและคู่ความเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้รวดเร็วยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ แห่งพระธรรมนูญศาลยุติธรรม ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระธรรมนูญศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๑ ประธานศาลฎีกาจึงออกระเบียบราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม ว่าด้วยการอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลสูงในลักษณะการประชุมทางจอภาพ พ.ศ. ๒๕๖๒”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“ศาลสูง” หมายความว่า ศาลชั้นอุทธรณ์ หรือศาลฎีกา แล้วแต่กรณี

“ศาลต้นทาง” หมายความว่า ศาลชั้นต้นที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดี

“ศาลปลายทาง” หมายความว่า ศาลจังหวัดที่เรือนจำตั้งอยู่ในเขตอำนาจ และให้หมายความรวมถึงศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีอาญาหรือศาลจังหวัดที่อยู่ใกล้เรือนจำที่สุดกรณีที่ไม่ใช่เรือนจำประจำจังหวัด

“เจ้าพนักงานศาล” หมายความว่า ข้าราชการศาลยุติธรรมซึ่งปฏิบัติหน้าที่ด้านกฎหมายระดับชำนาญการขึ้นไป หรือสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโททางกฎหมาย หรือสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีทางกฎหมาย และเป็นสมาชิกแห่งเนติบัณฑิตยสภา ในกรณีที่ไม่มีข้าราชการศาลยุติธรรมดังกล่าว ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลอาจมอบหมายให้ข้าราชการศาลยุติธรรมคนหนึ่งไปทำหน้าที่เจ้าพนักงานศาลก็ได้

ข้อ ๔ เมื่อศาลสูงพิจารณาพิพากษาคดีแล้วเสร็จและส่งสำนวนไปยังศาลต้นทาง หากคดีนั้นมีจำเลยถูกขังอยู่ในเรือนจำนอกเขตอำนาจของศาลต้นทาง หรือกรณีที่ศาลต้นทางเห็นสมควร ศาลต้นทางอาจมีคำสั่งให้นัดฟังคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นในลักษณะการประชุมทางจอภาพกับเรือนจำหรือศาลปลายทาง แล้วแต่กรณีก็ได้

ข้อ ๕ กรณีการอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลสูงในลักษณะการประชุมทางจอภาพกับเรือนจำที่จำเลยถูกคุมขังอยู่ ให้ศาลต้นทางประสานไปยังเรือนจำที่จำเลยถูกคุมขังอยู่เพื่อกำหนดวันนัด และมีหนังสือแจ้งเรือนจำดังกล่าวเพื่อเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับวัน เวลา รายละเอียดการใช้ระบบให้ชัดเจน และเพื่อให้เรือนจำดังกล่าวมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ของเรือนจำนั้น อยู่เป็นสักขีพยานตลอดการอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่ง ถ้าภายหลังมีเหตุจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงวันนัดก็ให้ปฏิบัติในลักษณะเดียวกัน

ให้ศาลต้นทางหมายแจ้งวันนัดให้โจทก์ โจทก์ร่วม จำเลยที่ไม่ได้ถูกขัง และหมายเบิกจำเลยที่ถูกขังอยู่ในเรือนจำที่อยู่ในเขตอำนาจของศาลต้นทาง เพื่อมาฟังคำพิพากษาหรือคำสั่งที่ศาลต้นทาง

ในวันนัดฟังคำพิพากษาหรือคำสั่ง ให้ศาลต้นทางอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลสูงภายในห้องพิจารณาของศาลต้นทางโดยให้มีการถ่ายทอดภาพและเสียงระหว่างการอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งกับเรือนจำที่จำเลยถูกคุมขังอยู่ในเวลาเดียวกันตั้งแต่เริ่มต้นจนเสร็จสิ้นการอ่าน

ให้เจ้าหน้าที่ศาลต้นทางจัดทำรายงานกระบวนการพิจารณาให้ปรากฏข้อความด้วยว่าจำเลยได้เข้าฟังคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลสูงในลักษณะการประชุมทางจอภาพ ณ สถานที่ใดบ้าง โดยมีสักขีพยานอยู่ด้วยในขณะนั้น จดแจ้งชื่อ และสกุลของสักขีพยานไว้ในรายงานกระบวนการพิจารณาด้วย โดยให้คู่ความที่อยู่ในห้องพิจารณาที่ศาลต้นทาง ลงลายมือชื่อในรายงานกระบวนการพิจารณา แล้วส่งรายงานฉบับนั้นทางโทรสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อทางเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่นโดยเร็วไปยังเรือนจำที่จำเลยถูกคุมขังอยู่ เพื่อให้จำเลย สักขีพยาน ลงลายมือชื่อในรายงานดังกล่าวแล้วส่งกลับไปยังศาลต้นทางโดยเร็ว เพื่อนำไปประกอบในสำนวนต่อไป

ข้อ ๖ กรณีมีเหตุขัดข้องไม่สามารถดำเนินการตามข้อ ๕ หรือกรณีที่ศาลต้นทางเห็นสมควรให้ศาลต้นทางอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลสูงในลักษณะการประชุมทางจอภาพกับศาลปลายทาง โดยให้ศาลต้นทางประสานไปยังศาลปลายทางเพื่อกำหนดวันนัด และมีหนังสือแจ้งศาลปลายทางดังกล่าว เพื่อให้เบิกตัวจำเลยมาฟังคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลสูง โดยไม่ต้องส่งสำนวนและของคำพิพากษาไปยังศาลปลายทาง และเพื่อเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับวัน เวลา รายละเอียดการใช้ระบบให้ชัดเจน ถ้าภายหลังมีเหตุจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงวันนัดก็ให้ปฏิบัติในลักษณะเดียวกัน

ให้ศาลต้นทางหมายแจ้งวันนัดให้โจทก์ โจทก์ร่วม จำเลยที่ไม่ได้ถูกขัง และหมายเบิกจำเลยที่ถูกขังอยู่ในเรือนจำที่อยู่ในเขตอำนาจของศาลต้นทาง เพื่อมาฟังคำพิพากษาหรือคำสั่งที่ศาลต้นทาง

ในวันนัดฟังคำพิพากษาหรือคำสั่ง ให้ศาลต้นทางอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลสูงภายในห้องพิจารณาของศาลต้นทางโดยให้มีการถ่ายทอดภาพและเสียงระหว่างการอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งกับศาลปลายทางในเวลาเดียวกันตั้งแต่เริ่มต้นจนเสร็จสิ้นการอ่าน

ให้ศาลปลายทางมอบหมายเจ้าพนักงานศาลของศาลดังกล่าวอยู่เป็นสักขีพยานตลอดการอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่ง โดยให้เจ้าหน้าที่ศาลต้นทางจัดทำรายงานกระบวนการพิจารณาให้ปรากฏข้อความด้วยว่าจำเลยได้เข้าฟังคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลสูงในลักษณะการประชุมทางจอภาพ ณ สถานที่ใดบ้าง โดยมีสักขีพยานอยู่ด้วยในขณะนั้น จดแจ้งชื่อ และสกุลของสักขีพยานไว้ในรายงานกระบวนการพิจารณาด้วย โดยให้คู่ความที่อยู่ในห้องพิจารณาที่ศาลต้นทางลงลายมือชื่อในรายงานกระบวนการพิจารณา แล้วส่งรายงานฉบับนั้นทางโทรสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อทางเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่นโดยเร็วไปยังศาลปลายทาง เพื่อให้จำเลย สักขีพยาน ลงลายมือชื่อในรายงานดังกล่าวแล้วส่งกลับไปยังศาลต้นทางโดยเร็ว เพื่อนำไปประกอบในสำนวนต่อไป

ข้อ ๗ หากเมื่อถึงวันนัด แล้วปรากฏว่าคู่ความฝ่ายใดไม่มาศาล ให้ดำเนินการเช่นเดียวกับการอ่านคำพิพากษาแบบปกติ

ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นต้องเลื่อนการอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่ง ให้ศาลต้นทางกำหนดวันนัดอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งใหม่และดำเนินการตามข้อ ๕ และ ข้อ ๖ ทั้งนี้ ให้ศาลต้นทางแจ้งเหตุที่มีการเลื่อนอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งไปยังศาลสูงด้วย

ข้อ ๘ กรณีที่ต้องออกหมายใหม่ตามผลคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลสูง ให้ศาลต้นทางเป็นผู้ดำเนินการ ยกเว้นกรณีออกหมายปล่อย หากศาลต้นทางตรวจสอบแล้วเห็นว่าคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลสูงมีผลเปลี่ยนแปลงคำพิพากษาหรือคำสั่งเดิม เป็นพิพากษายกฟ้อง หรือพบว่าจำเลยต้องขังมาพอแก่โทษ ให้เจ้าหน้าที่ศาลต้นทางเร่งจัดทำรายงานเจ้าหน้าที่ เสนอต่อผู้พิพากษาที่ได้อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้น เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและมีคำสั่งให้ส่งรายงานฉบับดังกล่าวพร้อมด้วยคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลสูงและเอกสารที่จำเป็นต่อการนับวันต้องขังไปยังศาลปลายทาง ทางโทรสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อทางเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่นโดยเร็ว เพื่อให้เจ้าหน้าที่งานหมายของศาลปลายทาง เป็นผู้จัดพิมพ์หมายปล่อยเสนอผู้พิพากษาลงลายมือชื่อเพื่อส่งให้เรือนจำต่อไป

ข้อ ๙ การติดต่อระหว่างศาลต้นทาง ศาลปลายทาง เรือนจำที่จำเลยถูกคุมขังอยู่ หรือคู่ความในคดี อาจกระทำโดยทางโทรสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อทางเทคโนโลยีสารสนเทศอื่นก็ได้ โดยคำนึงถึงความจำเป็นเร่งด่วน และความเหมาะสมแก่ลักษณะเนื้อหาของเรื่องที่ทำกรติดต่อ รวมทั้งจำนวนและลักษณะของเอกสาร หรือวัตถุอื่นที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๑๐ เมื่อศาลชั้นต้นเห็นสมควร ในกรณีที่มีเหตุจำเป็น ศาลชั้นต้นอาจใช้ดุลพินิจให้นัดฟังคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลชั้นต้นในลักษณะการประชุมทางจอภาพกับเรือนจำหรือศาลปลายทางก็ได้ โดยให้นำความในข้อ ๕ ถึง ๙ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๑๑ เพื่อให้การปฏิบัติตามระเบียบนี้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ศาลชั้นต้นอาจกำหนดแนวทางปฏิบัติของแต่ละศาลได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้

ข้อ ๑๒ ในกรณีมีความจำเป็นต้องมีวิธีการใดในทางธุรการเพื่อให้การปฏิบัติตามระเบียบนี้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ให้เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมเป็นผู้กำหนดวิธีการนั้น

ประกาศ ณ วันที่ ๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๒

(นายชีพ จุลมนต์)
ประธานศาลฎีกา